

Determination of Milk Consumption Habits of Students of Agricultural Faculty: Compare of Department of Dairy Technology with Department of Agriculture Economy

Hüseyin Tayyar Güldal^{1,a}, Ceren Akal^{2,b}, Nazlı Türkmen^{2,c}, Gökçe Eminoğlu^{2,d,*}, Celalettin Koçak^{2,e}

¹Department of Agricultural Economics, Faculty of Agriculture, Ankara University, 06110 Dışkapı/Ankara, Turkey

²Department of Dairy Technology, Faculty of Agriculture, Ankara University, 06110 Dışkapı/Ankara, Turkey

*Corresponding author

ARTICLE INFO	ABSTRACT
<p><i>Research Article</i></p> <p>Received : 25/07/2019 Accepted : 25/10/2019</p> <p>Keywords: Milk Dairy technology Agricultural economy University student Consumption</p>	<p>The aim of the study is comparing the milk consumption habits of the students of the Department of Dairy Technology and Department of Agriculture Economy. The survey was conducted with 66 students from Department of Dairy Technology and 84 students from Department of Agriculture Economy. It is indicated that 82.54% of the students from Department of Dairy Technology and 74.07% of the students from Department of Agriculture Economy get information from expert organizations (universities, private companies, etc.) about the importance of milk in nutrition. According to the Chi-square tests, there is a significant relationship between the department preference variable and the sources which are getting information and found reliable by the students and milk consumption variable. Besides, it is indicated that 98% of the students from both of the departments prefer pasteurized and UHT milk rather than raw milk.</p>

Türk Tarım – Gıda Bilim ve Teknoloji Dergisi 8(1): 125-129, 2020

Ziraat Fakültesi Öğrencilerinin Süt Tüketim Alışkanlıklarının Belirlenmesi: Süt Teknolojisi Bölümü ile Tarım Ekonomisi Bölümü Karşılaştırması

MAKALE BİLGİSİ	ÖZ
<p><i>Araştırma Makalesi</i></p> <p>Geliş : 25/07/2019 Kabul : 25/10/2019</p> <p>Anahtar Kelimeler: Süt Süt teknolojisi Tarım ekonomisi Üniversite öğrencisi Tüketim</p>	<p>Bu çalışmada, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Süt Teknolojisi Bölümü öğrencileri ile Tarım Ekonomisi Bölümü öğrencilerinin süt tüketim alışkanlıklarının karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Anket çalışması Süt Teknolojisi Bölümünden 66, Tarım Ekonomisi Bölümünden 84 öğrenci ile yapılmıştır. Süt Teknolojisi Bölümü öğrencilerinin %82,54'ünün, Tarım Ekonomisi Bölümü öğrencilerinin ise %74,07'sinin sütün beslenmedeki önemi ve yeri hakkında uzman kuruluşlardan (üniversite, özel firmalar vb.) bilgi aldıkları ortaya konmuştur. Yapılan Ki-kare analizleri sonucunda bölüm tercihi değişkeni ile öğrencilerin bilgi edindikleri ve güvenilir buldukları kaynaklar ve süt tüketim değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca her iki bölüm öğrencilerinin %98'inin sokak sütü yerine pastörize ve UHT sütleri tercih ettiği saptanmıştır.</p>

^a htguldal@ankara.edu.tr

^b <https://orcid.org/0000-0003-4477-3980>

^c akal@ankara.edu.tr

^d <https://orcid.org/0000-0002-0441-541X>

^e nazli.turkmen@ankara.edu.tr

^f <https://orcid.org/0000-0002-4219-8903>

^g bayramg@ankara.edu.tr

^h <https://orcid.org/0000-0001-6759-5342>

ⁱ kocak@agri.ankara.edu.tr

^j <https://orcid.org/0000-0003-0158-0134>

Giriş

Süt, dişi memeli hayvanların doğumdan sonra meme bezlerinde salgılanan ve yavrunun besin ihtiyaçlarını uzun süre tek başına karşılayabilen tek gıda maddesidir (Hasipek ve ark., 1988; Üçüncü, 2018). Süt ayrıca, içerdiği protein, karbonhidrat, yağ, mineral madde ve vitaminler nedeniyle yetişkinlerin yeterli ve dengeli beslenmesinde büyük önem taşımaktadır (Metin, 2006; Demirci, 2014; Gürsel, 2012). Süt, beslenme değerinin yüksekliği yanında, vücut fonksiyonlarını düzenleyen, gelişimini sağlayan, kemik ve diş oluşumunda önemli rolü olan temel bir gıda maddesidir (Tarakçı ve ark., 2003).

Dünya süt tüketimi, kişi başına düşen gelir ve nüfustaki artışa paralel olarak artmaya devam etmektedir. Kişi başına tüketilen süt miktarına (süt eşdeğeri olarak) ilişkin olarak IFCN (International Farm Comparison Network) tarafından yapılan çalışmaya göre, Avustralya, Norveç, İsveç, Fransa, Almanya gibi ülkelerde kişi başı süt tüketimi 300 kg süt eşdeğerinin üzerindeyken, ülkemizin de dâhil olduğu pek çok Avrupa ülkesi ile ABD’de süt tüketimi 200 kg/kişi süt eşdeğerinin üzerindedir (Anonim, 2018). Beslenme açısından oldukça önemli bir yere sahip olan sütün, Türkiye’de üniversite öğrencileri tarafından da yeterli düzeyde tüketilmediği, öğrencilerin süt tüketim bilinçlerinin yeterli düzeyde olmadığı birçok araştırma sonucunda vurgulanmaktadır.

Tarakçı ve ark. (2003) tarafından Yüzüncüyıl Üniversitesi öğrencilerinin içme sütü alışkanlıklarının incelendiği çalışmada, öğrencilerin içtikleri süt konusunda sınırlı bilgiye sahip oldukları belirlenmiştir. Benzer çalışmalarda, Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencilerinin %34,2’sinin sütü düzenli tükettiği ve süt konusunda sınırlı düzeyde bilgi sahibi oldukları ortaya konmuş (Şimşek ve Açıkgöz, 2011); Karagözlü ve ark. (2005) tarafından Celal Bayar Üniversitesi Mühendislik Fakültesinde yapılan çalışmada ise öğrencilerin %56’sının tükettiği süt miktarının, çocukluk dönemlerine göre daha düşük düzeyde olduğu belirtilmiştir.

Koyuncu ve ark. (2014) tarafından, Ege Üniversitesi öğrencilerinin organik süt tüketme alışkanlıklarının ve olasılığının incelendiği çalışmada, organik süt tüketenlerin oranı %39 olarak bulunmuş, Cevger ve ark. (2008) tarafından yapılan çalışmada ise öğrencilerin %8,2’sinin içme sütü tüketim alışkanlığının olmadığı belirtilmiştir. Bu çalışmaların yanı sıra bölgesel olarak yapılan araştırmalarda da bireylerin süt tüketim düzeylerinin yeterli seviyede olmadığı saptanmıştır (Akbaş ve Yıldız Tiryaki, 2007; Andiç ve ark., 2002; Çelik ve ark., 2005; Demircan ve ark., 2011; Erdal ve Tokgöz, 2011; Gül ve Akpınar, 2002; Gül ve ark., 2002; Karakaya ve Akbaş, 2013; Onurlubaş ve ark., 2015; Özel, 2008; Terin, 2014).

Öğrencilerin süt tüketim düzeyleri pek çok çalışmada incelenmiş olsa da, özellikle öğrencilerine uluslararası standartlarda güvenli süt üretimi için gerekli teorik, pratik bilgi ve becerileri kazandırmayı amaç edinen Süt Teknolojisi Bölümü öğrencilerine dair çalışmaya rastlanmamaktadır. Bu çalışmada öğrencilerin süt tüketim alışkanlıklarının belirlenmesi, süt tüketim bilinç düzeylerinin araştırılması, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Süt Teknolojisi Bölümü ile Tarım Ekonomisi Bölümü’nün karşılaştırılması amaçlanmaktadır.

Materyal ve Yöntem

Bu araştırmanın verilerini, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Süt Teknolojisi ve Tarım Ekonomisi Bölümü’nde, öğrenim gören 3. ve 4. sınıf öğrencilerine yapılan anketlerden elde edilen veriler oluşturmuştur. Örneğe giren öğrencilerin seçiminde tam sayım yapılmış olup, Süt Teknolojisi Bölümü’nden 66, Tarım Ekonomisi Bölümü’nden 84 öğrenci olmak üzere toplam 150 öğrenci ile anketler uygulanmıştır. Anket formları öğrencilerin bölümlerinde uygulanmış olup, anketin amacı hakkında bilgilendirme yapılarak öğrencilere dağıtılmış ve doldurmaları istenmiştir.

Doldurulan anket formlarındaki bilgilerin veri girişi, MS Excel ortamında yapılmıştır. Analiz sürecinde bilgisayara girilen birincil veriler SPSS programı kullanılarak değerlendirilmiş olup, Chi- Square (Ki-kare) bağımsızlık testi uygulanmıştır. Ki-kare testinde anlam düzeyi 0,05 olarak alınmıştır. Ki- kare formülü aşağıdaki gibidir (Gujarati, 2003).

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^k \frac{(Q_i - E_i)^2}{E_i}$$

χ^2 : Ki- Kare değeri, Q_i : Gözlenen frekans, E_i : Beklenen frekans değeri

Bulgular ve Tartışma

İncelenen Öğrencilerin Demografik Özellikleri

İncelenen öğrencilerin demografik özellikleri Çizelge 1’de belirtilmiştir. Araştırma kapsamında ankete katılan öğrencilerin %64,67’si kız, %35,33’ü erkek öğrencilerdir. Öğrencilerin %92’si 29 yaş ve altında iken, Tarım Ekonomisi Bölümü öğrencilerinin %10,71’i 30 yaş ve üzerindedir. Ankete katılan öğrencilerin %92’si bekar olup, evli öğrenci oranı Tarım Ekonomisi Bölümü’nde (%10,71), Süt Teknolojisi Bölümü’ne (%4,55) göre daha yüksektir. Süt Teknolojisi Bölümü öğrencilerinin %83,33’ü çalışmıyor iken Tarım Ekonomisi Bölümü öğrencilerinde bu oran %78,57’dir.

İncelenen öğrencilerin %41,33’ünün kırsal alan ile ilişkisi bulunurken, bu oran Süt Teknolojisi Bölümü öğrencilerinde %33,33, Tarım Ekonomisi Bölümü öğrencilerinde %47,62 olarak tespit edilmiştir. Süt Teknolojisi Bölümü öğrencilerinin %37,38’i, aylık 501-750 ₺ aralığında harcama yaparken, Tarım Ekonomisi Bölümü öğrencilerinin %33,33’ü 351-500 ₺ arasında aylık harcama yapmaktadır.

İncelenen öğrencilerin süt tüketim tercihleri Çizelge 2’de belirtilmiştir. Süt Teknolojisi ve Tarım Ekonomisi Bölümü öğrencilerinin tamamına yakın bir bölümünün (%96) sütün beslenmedeki yeri ve önemi hakkında bilgi sahibi olduğu belirlenmiştir. Yapılan Ki-kare testi sonucunda, bölüm tercihi değişkeni ile sütün beslenmedeki yeri ve önemi hakkında bilgi sahibi olma değişkeni arasında ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Bilgi sahibi olan öğrencilerin ise büyük bir çoğunluğunun (Süt Teknolojisi Bölümü %82,54, Tarım Ekonomisi Bölümü %74,07) üniversite gibi uzman kuruluşlardan bu bilgileri edindikleri belirlenmiştir. Yapılan Ki-kare testinde, öğrencilerin bilgileri edindikleri kaynaklar ile bölüm tercihi değişkeni arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 1 İncelenen öğrencilerin demografik özellikleri
Table 1 Demographic characteristics of examined students

Özellikler	Süt Teknolojisi Bölümü Öğrencileri		Tarım Ekonomisi Bölümü Öğrencileri		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Cinsiyet						
Kız	42	63,64	55	65,48	97	64,67
Erkek	24	36,36	29	34,52	53	35,33
Toplam	66	100,00	84	100,00	150	100,00
Yaş						
18-29	63	95,45	75	89,29	138	92,00
30-44	3	4,55	9	10,71	12	8,00
Toplam	66	100,00	84	100,00	150	100,00
Medeni durumu						
Evli	3	4,55	9	10,71	12	8,00
Bekar	63	95,45	75	89,29	138	92,00
Toplam	66	100,00	84	100,00	150	100,00
Çalışma durumu						
Çalışıyor	11	16,67	18	21,43	29	19,33
Çalışmıyor	55	83,33	66	78,57	121	80,67
Toplam	66	100,00	84	100,00	150	100,00
Kırsal alan/köyle ilişkiniz var mı?						
Evet	22	33,33	40	47,62	62	41,33
Hayır	44	66,67	44	52,38	88	58,67
Toplam	66	100,00	84	100,00	150	100,00
Aylık harcama miktarınız ne kadar (₺)?						
100-200 ₺	3	4,55	3	3,57	6	4,00
201-350 ₺	8	12,12	18	21,43	26	17,33
351-500 ₺	13	19,70	28	33,33	41	27,33
501-750 ₺	25	37,38	14	16,67	39	26,00
751-1000 ₺	17	25,76	21	25,00	38	25,33
Toplam	66	100,00	84	100,00	150	100,00

Süt Teknolojisi ve Tarım Ekonomisi Bölümü öğrencilerinin her ikisinin de önemli bir kısmı (%81,82) uzman kuruluşlardan edinilen bilgilerin güvenilir olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Yapılan Ki-kare testinde, hangi bilgi kaynağının güvenilir olduğu değişkeni ile bölüm tercihi değişkeni arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir. Süt Teknolojisi Bölümü öğrencilerinin %43,94'ü haftada birkaç kez süt tüketirken, %30,30'unun her gün süt tükettiği belirlenmiştir. Tarım Ekonomisi Bölümü öğrencilerinde ise bu oranlar sırasıyla %35,71 ve %27,38'dir. Yapılan Ki-kare testinde süt tüketim değişkeni ile bölüm tercihi değişkeni arasında anlamlı bir ilişki olduğu ortaya konmuştur.

İncelenen öğrenciler içerisinde süt tüketmeyen öğrencilerin çoğunluğunun (Süt Teknolojisi Bölümü %50, Tarım Ekonomisi Bölümü %66,67) tadını ve kokusunu beğenmedikleri için süt tüketmedikleri saptanmıştır. Süt Teknolojisi Bölümü öğrencilerinin %63,64'ü UHT sütü tercih ederken, Tarım Ekonomisi Bölümü öğrencilerinde bu oran %64,29'dur. Yapılan Ki-kare testinde öğrencilerin süt satın alma tercihleri ile bölüm tercihi kriteri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin tercih nedenleri araştırıldığında ise Süt Teknolojisi Bölümü öğrencilerinin %4,45'i, Tarım Ekonomisi Bölümü öğrencilerinin %42,86'sı tercih edecekleri sütün öncelikli olarak hijyenik yönden güvenilir olmasını değerlendirdikleri belirlenmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucunda, her iki bölüm öğrencilerinin de sütün beslenmedeki yeri ve önemi hakkında bilgi sahibi oldukları tespit edilmiş olup öğrencilerin bu bilgileri üniversite gibi uzman kuruluşlar tarafından edindikleri belirlenmiştir. Yapılan Ki-kare analizleri sonucunda bölüm tercihi değişkeni ile öğrencilerin bilgi edindikleri ve güvenilir buldukları kaynaklar ve süt tüketim değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Süt Teknolojisi öğrencilerinin %30,3'ü her gün süt tükettiklerini belirtirken, Tarım Ekonomisi Bölümü öğrencilerinde bu oran %27,38'dir. Süt tüketmediğini belirten öğrenciler arasında, Süt Teknolojisi Bölümü öğrencilerinin %50'si, Tarım Ekonomisi Bölümü öğrencilerinin %66,67'si, sütün tadını ve/veya kokusunu beğenmedikleri için süt tüketmedikleri saptanmıştır. Her iki bölüm öğrencilerinin de sokak sütü yerine kontrollü koşullarda ısıtılmış uygulanmış (pastörize ve UHT) süt tüketmeyi tercih etmesi öğrencilerin süt tüketimi hakkında bilinçli olduklarını destekler nitelikte olumlu bir sonuç olarak ortaya çıkmaktadır.

Sütten karşılanan besin öğelerini içme sütü harici yoğurt, peynir gibi diğer süt ürünlerinden karşılamak da mümkündür. Araştırmada sadece öğrencilerin içme sütü alışkanlıkları ortaya koymaya çalışılmıştır. Öğrencilerin %96'sı gibi çok büyük bir kısmının sütün beslenmedeki yeri ve önemi hakkında bilgi sahibi olmasına rağmen içme sütü tüketimlerinin düşük olmasına bağlı olarak, diğer süt ürünlerinin daha yüksek miktarlarda tüketildiği sonucuna varmak mümkündür.

Çizelge 2 İncelenen öğrencilerin süt tüketim tercihleri
Table 2 Milk consumption preferences of students examined

Özellikler	Süt Teknolojisi Bölümü Öğrencileri		Tarım Ekonomisi Bölümü Öğrencileri		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
	Sütün beslenmedeki yeri ve önemi hakkında bilgi sahibi misiniz?					
Evet	63	95,45	81	96,43	144	96,00
Hayır	3	4,55	3	3,57	6	4,00
Toplam	66	100,00	84	100,00	150	100,00
$X^2 = 0,91 < X_{\text{tablo}}=3,841$ P value =0,763 df= 1 İlişki yok						
Evet ise bu bilgileri hangi kaynaklardan ediniyorsunuz?						
Sözlü ve yazılı medyadaki haberler	3	4,76	15	18,52	18	4,76
Etiket bilgileri	4	6,35	3	3,70	7	4,86
Uzman kuruluşlar*	52	82,54	60	74,07	112	77,78
Diğer	4	6,35	3	3,70	7	4,86
Toplam	63	100,00	81	100,00	144	100,00
$X^2 = 6,712 > X_{\text{tablo}}=3,841$ P value =0,03 df= 1 İlişki var						
Bilgi kaynaklarının hangisinin doğru ve güvenilir bilgi verdiğini düşünüyorsunuz?						
Sözlü ve yazılı medyadaki haberler	1	1,52	6	7,14	7	4,67
Etiket bilgileri	9	13,64	13	15,48	22	14,67
Uzman kuruluşlar	54	81,82	62	81,82	116	77,33
Toplam	66	100,00	84	100,00	150	100,00
$X^2 = 6,034 > X_{\text{tablo}}=5,991$ P value =0,049 df=2 İlişki var						
Ne kadar sıklıkla süt tüketiyorsunuz?						
Her gün	20	30,30	23	27,38	43	28,67
Haftada bir	6	9,09	13	15,48	19	12,67
Haftada birkaç kez	29	43,94	30	35,71	59	39,33
Ayda bir	3	4,55	12	14,29	15	10,00
Tüketmiyorum	8	12,12	6	7,14	14	9,33
Toplam	66	100,00	84	100,00	150	100,00
$X^2 = 14,477 > X_{\text{tablo}}=9,487$ P value =0,006 df= 4 İlişki var						
Süt tüketmiyorsanız bunun nedenleri aşağıdakilerden hangisi/hangileridir?						
Rahatsız oluyorum	2	25,00	0	0,00	2	14,29
Tadını ve/veya kokusunu beğenmiyorum	4	50,00	4	66,67	8	57,14
Tüketme alışkanlığım yok	2	25,00	2	33,33	4	28,57
Toplam	8	100,00	6	100,00	14	100,00
Süt satın alırken aşağıdakilerden hangisini tercih edersiniz?						
Pastorize (Günlük süt)	23	34,85	28	33,33	51	34,00
UHT (Uzun Ömürlü Süt)	42	63,64	54	64,29	96	64,00
Sokak sütü	1	1,52	2	2,38	3	2,00
Toplam	66	100,00	84	100,00	150	100,00
$X^2 = 0,007 < X_{\text{tablo}}= 5,991$ P value =0,987 df=2 İlişki yok						
Tercihinizin nedeni aşağıdakilerden hangisi/hangileridir?						
Hijyenik yönden güvenilir	30	45,45	36	42,86	66	44,00
Besleyici değeri daha yüksek	22	33,33	24	28,57	46	30,67
Medyanın etkisi	1	1,52	5	5,95	6	4,00
Temini kolay	12	18,18	15	17,86	27	18,00
Fiyatı uygun	1	1,52	4	4,76	5	3,33
Toplam	66	100,00	84	100,00	150	100,00

*Üniversite, özel firmalar vb.

Kaynaklar

- Anonim 2018. Dünyada ve Türkiyede Süt Sektör İstatistikleri: 2018 Süt Raporu. Ulusal Süt Konseyi, <http://www.ulusalsutkonseyi.org.tr> [Erişim: 10.10.2019].
- Akbaş C, Yıldız Tiryaki G. 2007. Tüketicilerin Ambalajlı ve Açık Süt Tüketim Alışkanlıklarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi: Kahramanmaraş Örneği. KSÜ Fen ve Mühendislik Dergisi, 10 (1): 89-96.
- Andiç Ş, Şahin K, Koç Ş. 2002. Van Merkez İlçe Kentsel Alanda Süt Tüketimi. Yüzcüncü Yıl Üniversitesi Tarım Bilimleri Dergisi, 12(2): 33-38.
- Cevger Y, Aral Y, Demir P, Sarıözkan S. 2008. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Intern Öğrencilerinde Hayvansal Ürünlerin Tüketim Durumu ve Tüketici Tercihleri. Ankara Üniv. Vet. Fak. Dergisi, 55: 189-194.
- Çelik Y, Karlı B, Bilgiç, A, Çelik Ş. 2005. Şanlıurfa İli Kentsel Alanda Tüketicilerin Süt Tüketim Düzeyleri ve Süt Tüketim Alışkanlıkları. Tarım Ekonomisi Dergisi, 11(1):5-12.
- Demircan V., Örmeci, M., Kızılyar, G. 2011. Isparta İlinde Ailelerin Ambalajlı ve Açık Süt Tüketim Alışkanlıklarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 6(2): 39-47.

- Demirci M. 2014. Beslenme. 7. Baskı. Tekirdağ. Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü, ISBN: 975-97146-4-2 Tekirdağ.
- Erdal G, Tokgöz K. 2011. Tüketicilerin Ambalajlı ve Açık Süt Tüketim Tercihlerini Etkileyen Faktörler: Erzincan İli Örneği. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 13(20): 111-115.
- Gujarati D. 2003. Basic Econometrics. 4th Edition, Boston, McGraw Hill, ISBN: 0-07-233542-4.
- Gül M, Akpınar MG. 2002. Ailelerin Süt ve Süt Mamulleri Satın Alma Davranışları: Isparta İli Kentsel Alan Örneği. Pazarlama Dünyası Dergisi, 6(2002-4): 14-17.
- Gül M, Sağdıç O, Orhan H. 2002. Isparta İlinde Ailelerin Süt ve Süt Ürünleri Tüketimi Üzerine Değerlendirmeler. Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 16(29): 53-58.
- Gürsel A. 2012. İçme Sütü Teknolojisi. Ankara. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları, ISBN:978-605-136-050-8.
- Hasipek S, Aktaş N, Sürücüoğlu MS, Akın N. 1988. Konya Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğrencilerinin Süt ve Süt Ürünleri Tüketim Sıklığı ve Bunu Etkileyen Faktörler. Gıda, 13(2): 99-106.
- Karagözlü N, Karagözlü C, Karaca S, Eren S. 2005. Üniversite Öğrencilerinde Süt ve Ürünleri Tüketim Alışkanlıkları ve Beslenme Bilinçleri Üzerine Bir Araştırma. Celal Bayar Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, 1 (2): 101-108.
- Karakaya E, Akbay C. 2013. İstanbul İlinde Tüketicilerin Süt ve Süt Ürünleri Tüketim Alışkanlıkları. U. Ü. Ziraat Fakültesi Dergisi, 27 (1): 65-77
- Koyuncu M, Uzmay A, Çınar G. 2014. Gençlerin Organik Süt Tüketme Olasılığı; Ege Üniversitesi Araştırması. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 51 (3): 219-227.
- Metin M. 2006. Süt Teknolojisi. 6. Baskı. İzmir. Ege Üniversitesi Basımevi. ISBN: 975-483-279-X.
- Onurlubaş E, Doğan HG, Demirkıran S. 2015. Üniversite Öğrencilerinin Beslenme Alışkanlıkları. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 32 (3): 61-69.
- Özel G. 2008. Tüketicilerin Süt Tercihinde Etkili Olan Faktörlerin İncelenmesine Yönelik Bir Araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 13 (3): 227-240.
- Şimşek B, Açıkgöz İ. 2011. Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencilerinin İçme Sütü Tüketim Alışkanlıklarının Belirlenmesi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tarım Bilimleri Dergisi, 21(1): 12-18.
- Tarakçı Z, Selçuk Ş, Şahin K, Coşkun H. 2003. Üniversite Öğrencilerinin İçme Sütü Tüketim Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tarım Bilimleri Dergisi, 13(1): 15-21.
- Terin M. 2014. Dünya Süt ve Süt Ürünleri Üretim, Tüketim, Fiyat ve Ticaretindeki Gelişmeler. Iğdır Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 4(3): 53-63.
- Üçüncü M. 2018. Süt ve Mamulleri Teknolojisi. 6. Baskı. İzmir Meta Basım. ISBN: 9789759895136